

Natalis dans- och gymnastikstudio

Nacka

Rose-Marie Johansson, Upplands Väsby Musikskola

Jenni Inge, Värmdö Kulturskola

Lars Martin-Karlsson, Huddinge Kulturskola

Vecka 45-47 2013

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Fakta om enheten	4
Typ av skola	4
Ledning	4
Organisation	4
Observationens metod	5
Sammanfattande slutsats om enheten.....	5
Skolans starka sidor	5
Skolans förbättringsområden	5
Målområden	
Normer och värden	6
Utveckling, lärande och konstnärligt skapande	8
Elevernas inflytande och ansvar	12
Styrning och ledning	14
Referenser	17
Kommentar från verksamhetens ledning.....	18

VÅGA VISA

Hösten 2008 startade ett arbete för att utveckla observationer för musik- och kulturskolor, där Ekerö, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö deltar. Utvecklingsarbetet har skett i samarbete med Sveriges musik- och kulturskola, SMOK.

VÅGA VISA ska:

- ske utifrån ett medborgarperspektiv stimulera till erfarenhetsutbyte
- ge kommuner och skolor underlag till förbättring och utveckling
- ge underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor
- utgöra en viktig del av kvalitetsuppföljningen
- bidra till ökad måluppfyllelse

Observationerna avser den frivilliga delen av verksamheten i musik- och kulturskolor.

Metoden

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period, ofta en vecka. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt intervjuer med elever, personal och skollledning. I observationsarbetet ingår också att ta del av skolans pedagogiska dokumentation.

En metod styr och stödjer observatörerna i deras arbete. Observationen redovisas i en rapport som skrivs enligt en särskild mall.

Metodboken*

Observatörerna beskriver och bedömer verksamheten på fyra områden

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning

* Metodbok och mer information finns på www.ekero.se/vagavisa

Fakta om enheten

Typ av skola

Natalis dans- och gymnastikstudio drivs som en förening och ger kurser i framförallt dans samt viss mån gymnastik, för barn i åldrarna 4-19 år. Skolan bedriver verksamhet i Dieselvekstaden, Älta Kulturknut, Järlahuset, Ektorpskolan och Saltängens skola. Flest antal grupper finns i Dieselvekstaden. Natalis dans- och gymnastikstudio har ett avtal med kulturnämnden i Nacka kommun gällande dansverksamhet för barn och ungdomar upp till 19 år.

Ledning

Föreningen Natalis dans- och gymnastikstudios styrelse består av tre personer, vars ordförande också är anställd som verksamhetsansvarig. Verksamhetsansvarig samt ytterligare en person ansvarar för all elev- och personaladministration och ekonomi. Det konstnärliga ledarskapet delas av samtliga aktiva kursledare.

Organisation

Natalis dans- och gymnastikstudio erbjuder kurser inom dansämnet med inriktning på balett, showdans, improvisation, gymnastik, akrobatik, musikal, streetdance, breakdance, locking, popping, hiphop, mtv-dans, Michael Jackson. Varje kurs är en kombination av några av dessa dansstilar beroende på den enskilde ledarens inriktning och stil, i åldersindelade grupper enligt nedan.

Under höstterminen 2013 arrangerar skolan 13 kurser, vilka utgör 35 grupper och dessa har sammanlagt ca 280 deltagande elever. Varje grupp består i genomsnitt av 8 elever. I dagsläget har skolan 16 timanställda ledare, 22 grupper leds av kvinnor, 9 leds av män och 4 grupper leds av både kvinnor och män.

Utöver kursverksamheten genomför skolan årligen ett projekt i några grundskolor i Nacka kommun. Utöver detta arrangeras föreställningar, dansfestival samt utbyte och samarbete med andra dansskolor, både i Sverige och utomlands, t ex Ryssland.

<u>Kursnamn</u>	<u>Antal grupper, åldersindelning (t ex 4-5 år)</u>					
Barnbalett	4-5	4-6	5-6	5-7	6-7	7-9
Balett/gymnastik	5-7	6-8				
Barndans	4-6					
Gymnastik/akrobatik/showdance	5-7	5-7				
Mixdans (show/improvisation/streetdance)	5-6	5-7	6-7			
Showdans/streetdance	5-7	10-15	12-17	13-18	12-19	
Showdanse/MTV Dans	8-10	10-13	13-18			
Streetdance, showdans, break, musikal	6-8	7-9	8-10	9-11	10-13	12-14
Streetdance, showdans, hip-hop/Michael Jackson	5-7	7-9				
Locking/popping/streetdance/Michael Jackson	6-8	6-8				
Locking/popping/streetdance/breaking	8-10					
Breaking/hiphop	9-15					
Hiphop, streetdance	7-9					

Observationens metod

Skolan besöktes den 4-13 november 2013. Sammanlagt gjordes observationer av 18 lektioner och vi såg då flertalet lärare i arbete. Vi intervjuade verksamhetsansvarig, 7 lärare, 16 elever i olika åldrar (både i små grupper och enskilt) samt 10 föräldrar. Intervjuer med lärare planerades i samråd med verksamhetsansvarig samt genom spontana samtal. Intervjuer med elever och föräldrar skedde spontant och slumpvis utanför undervisningslokalerna i samband med lektionsbesöken samt på inrådan av verksamhetsansvarig. Vi har tagit del av föreningens dokumentation, se *Referenser* sid. 17.

Sammanfattande slutsats om enheten

Natalis dans- och gymnastikstudio bedriver kursverksamhet under ledorden gemenskap och glädje, och det råder en familjär stämning. Vi ser att barnen trivs och är glada och att föräldrar är nöjda. Däremot ser vi inte att elever i någon högre utsträckning utvecklas i sitt dansutövande. Skolans målbeskrivningar fokuserar mer på glädje och gemenskap än att beskriva hur man vill ge elever utbildning inom dansämnet. Vi anser att verksamheten saknar en övergripande pedagogisk plan för hur man vill ge elever kunskap och utvecklingsmöjligheter inom dansen. De flesta ledare saknar grundläggande pedagogisk utbildning vilket resulterar i att ledare i olika grad brister i metodik vad gäller att ge barnen verktyg för dans. Ledare har inte heller några gemensamma kursplaner att utgå ifrån. Detta sammantaget gör att kvalitén på skolans undervisning är helt avhängig den enskilde ledarens pedagogiska förmåga, ambition och vilja.

En annan slutsats är att skolan har för många måldokument. Dessa innehåller snarlika formuleringar och ger en spretig helhetsbild, saknar struktur i sitt upplägg och beskriver inte tydligt hur föreningen ska arbeta och utvecklas. Vid observationer av verksamheten ser vi också ett stort glapp mellan dokumentens formuleringar och det arbete vi ser bedrivs.

Det är en stor fördel för skolan att den till större del har sin verksamhet i Diesilverkstaden och Älta Kulturknut, dessa lokaler har en bra standard på sina danssalar och de föräldrar vi intervjuar uppfattar att dessa kulturhus borgar för god kvalitet. Dock hör vi från föräldrar att de inte alltid vet till vilken förening de anmält sina barn, utan tror att det är t ex Diesilverkstadens verksamhet.

Skolans starka sidor

- Föreningen har en familjär gemenskap. Alla får vara med, elever är glada. – *"Normer och värden"* sid. 6-7, *"Utveckling lärande och konstnärligt skapande"* sid. 8.
- Att skolan bedriver stora delar av sin verksamhet i Diesilverkstaden. – *"Fakta om enheten"* sid 4, *"Utveckling lärande och konstnärligt skapande"* sid. 11-12.

Skolans förbättringsområden

- Det finns en brist i ledares grundläggande utbildning. Flertalet ledare saknar pedagogiska och metodiska verktyg för att skapa progression och kunskap i ämnet dans, t ex danslärarutbildning på högskolenivå. – *"Utveckling lärande och konstnärligt skapande"* sid. 9-12, *"Styrning och ledning"* sid 16-17
- Skolan har en bristande plan för elevers progression, och kursplaner saknas. – *"Utveckling lärande och konstnärligt skapande"* sid. 10, *"Styrning och ledning"* sid 16-17

Målområden

Normer och värden

I detta avsnitt tar vi upp skolans medvetenhet gällande värdegrund. Hur pass medvetet arbetar hela skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling? Hur arbetar skolan med genusfrågor? Hur syns arbetet med dessa frågor i verksamheten?

Beskrivning

I skolans dokument ”Organisation, styrning och ledning” återfinns stycket ”Jämställdhet och likabehandling”, och där nämns:

- ”Vår verksamhet vilar på en demokratisk värdegrund.
- Ingen ska utsättas för trakasserier, kränkande behandling eller bli diskriminerad.
- Dansskolan arbetar aktivt med att locka både killar och tjejer till att börja dansa.
- Särskilda ansträngningar kan göras för att locka exempelvis killar att börja dansa streetdance, men både tjejer och killar är mycket välkomna att delta i alla typer av danser.
- Vid planering bör ledaren: Utgå från erfarenheter från tidigare utvärderingar av den egna undervisningen. Skapa förutsättningar för att följa och stödja elevernas kunskapsutveckling.”

När vi intervjuar ledare säger de att eventuellt värdegrundsarbete mest sker på ett personligt plan, skolan har inte aktivt arbetat med dessa frågor under deras tid som ledare. Däremot har ledarna blivit uppmanade att läsa barnkonventionens skrift om barns rättigheter, men vad vi förstått har inte djupare arbete inom detta ämne skett. En ledare nämner: ”Verksamhetsledaren har skrivit ut barns rättigheter, och sa att vi skulle gå igenom det i grupp, för nåt år sen, men eftersom jag jobbar så mycket med det i mina x-studier var jag inte med”. Vid en lektion vi observerar används musik med sexistisk och delvis rasistiskt textinnehåll, och vi ser att ledaren inte tar upp detta ämne för reflektion under lektionen.

Vad gäller genusfrågor ser vi inte heller något aktivt arbete, det är upp till varje enskild ledare att hantera dessa frågeställningar. Formuleringar om genusarbete återfinns inte i de dokument vi tagit del av. En ledare beskriver: ”Jag har övervägande flickor i mina grupper men kan inte säga att jag gör skillnad på undervisningen för pojkar eller flickor. De väljer själva färgen på sina kläder, när vi jobbar med sjalar kan de välja mellan olika färger”. En annan ledare nämner i samband med vår fråga om skolans genusarbete: ”Jag vet inte om det finns någon samsyn kring genus. Jag jobbar ju med små barn, jag tror att det är viktigare sen”. I verksamhetsbeskrivningen nämns att skolan vill arbeta med att locka killar till dansen.

Stämningen på många av de danslektioner vi observerar är hjärtlig och varm. Ledare och elever kommer i tid utom i undantagsfall då någon elev är lite sen. I många grupper är flera elever och även ledaren nya för i år, och det finns variationer i hur pass väl man lyckats etablera ett gruppklimat som stödjer att elever ska kunna ta del av varandras kunskaper och erfarenheter. I andra grupper uppfattar vi att ledare och elever känner varandra bättre. Några ledare verkar inte kunna alla barnens namn medan andra kan alla barnens namn. Vi ser vid de flesta lektionsbesök att både elever och ledare lyssnar till varandra. Alla kursledare är måna om sina elever och att de ska ”hänga med” i uppvärmningar och koreografier. Ledare uttrycker att det ibland kan vara svårt med någon enstaka elev.

En elev som har gått på skolan i tre år berättar att hon är väldigt nöjd med alla ledare, och uttrycker att det är en familjär stämning på danskurserna. En annan elev är inne på samma spår: ”Jag tycker det är nästan som en familj här”. En förälder berättar i intervju: ”Trevlig personal, trevligt bemötande, och så tycker jag att barnen lär sig ganska mycket, motoriken, samarbete, allt” och nämner senare i samtalet

angående hur kontakten med ledare fungerar: ”Jättebra, dom är jättetrevliga allihopa. ... Man ser ju på föräldrarna, de är nöjda, barnen är nöjda, alla är nöjda”.

Bedömning i text

Skolans styrdokument tar i liten omfattning upp ämnet värdegrund. Ledare uppmanas ta del av barnkonventionen, men vi har inte sett att ett mer aktivt arbete med dessa frågor bedrivs. Tankar om värdegrund och genus finns hos enskilda medarbetare, men det finns ingen dokumentation, strukturellt arbete eller återkommande diskussioner i ledargruppen. Vi kan inte se att skolan arbetar aktivt med att t ex motverka traditionella könsmonster.

Flertalet ledare har ett gott bemötande gentemot sina elever, och den allmänt familjära stämningen hjälper elever och föräldrar att känna sig välkomna vilket vi ser som mycket positivt. Ledare lyssnar och tar hänsyn till elevernas intresse i sin undervisning. De flesta lektioner startar på utsatt tid och ledare och elever kommer förberedda.

Bedömning enligt skala¹

Ej tillfredsställande kvalitet 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god 4,0
☐	☒	☐	☐

¹

SKALA :

- **4.0 MYCKET GOD KVALITET** – verksamheten uppvisar mycket goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt på de punkter som tas upp i metodboken.
- **3.0 GOD KVALITET** – verksamheten har i huvudsak god och jämn kvalitet med vissa förbättringsområden .
- **2.0 TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är i huvudsak tillfredsställande men har varierande kvalitet och/eller vissa brister.
- **1.0 EJ TILLFREDSSTÄLLANDE** – verksamheten är utifrån metodbokens punkter inte tillfredsställande.

Utveckling, lärande och konstnärligt skapande

I detta mer omfattande avsnitt beskrivs och bedöms graden av medvetenhet på skolan gällande områden såsom: mål och kursplaner, pedagogiska metoder, undervisningssituationen, hur elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande, samarbete och självständighet, hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar, dokumentation och uppföljning, framträdanden och utställningar samt den fysiska miljön.

Beskrivning

Ur ”Verksamhetsplan 2013-2014”:

”Vi vill skapa dansglädje hos barn och ungdomar som deltar i vår verksamhet. Vi tror på dansens möjligheter att lära barn och ungdomar att umgås, men också att kunna finna glädje och avslappning i dansen. För oss är det viktigt med möten med andra dansföreningar för att hela tiden kunna utveckla vår verksamhet. Dansstudion skall sträva efter att varje barn utvecklar sin skapande förmåga, sina tankar och erfarenhet i olika uttrycksformer som dans, rytmik.”

Ur ”Organisation, styrning och ledning”:

”Grunden för verksamheten är utforskande, nyfikenhet och lust att lära sig nytt. Vi vill skapa en trygg och lärorik miljö. Genom dansen vill vi att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och för sin omvärld. Alla ska få utvecklas enligt sina egna förutsättningar och intresse”.

I ”Natalis dans- & gymnastikstudio - Riktlinjer för verksamheten” läser vi:

- ”Vi har som målbild att våra elever ska ha en god självkänsla, att de ska lyckas i sitt lärande och nå sina mål.
- Grunden för vår verksamhet är utforskande, nyfikenhet och lust att lära sig nytt.
- Vi vill skapa en trygg och lärorik miljö.
- Genom dansen vill vi att barnen utvecklar en förståelse för sig själv och för sin omvärld
- Alla ska få utvecklas enligt sina egna förutsättningar och intresse.”

I samtal med verksamhetsledaren om föreningens mål läggs stor vikt vid ledord som glädje, att alla ska känna sig välkomna, att det ska finnas en föreningskänsla. Verksamhetsansvarig beskriver: ”T ex på lördagar har vi en grupp för barn som är rysktalande, då träffas även deras föräldrar. När man kommer ny till Sverige och inte kan språket, är det viktigt att hitta platser där man får använda sitt språk och känna sig förstådd. Kursen på lördag är en sån mötesplats”. I en den kompletterande faktatext vi tagit del av står det: ”Vi vill kunna vara en attraktiv dansskola som erbjuder barn och ungdomar möjlighet till en intressant fritidssysselsättning”. Vidare står det att föreningen vill jobba med marknadsföring, och locka killar till verksamheten.

Skolan har inte formulerat enhetliga kursplaner för ämneskurserna, däremot finns en generell beskrivning av respektive kurs, som barn och föräldrar kan läsa vid anmälan via nätet. I samtal med en ledare om kursplaner nämns: ”Vi bestämmer nog mest själva. Verksamhetsledaren sa när jag började att vissa steg skulle ingå, muntligt. Jag tycker det är bra att man får vara kreativ själv och hitta på. Sen har jag jobbat som dansare, så jag vet hur man utför sakerna.” En elev bekräftar detta: ”Det är rätt stor skillnad på kurserna beroende på vilken lärare det är. Även om kurserna heter likadant så väljer eleven den ledare man gillar, de går på öppet hus, lär känna ledarna och väljer den ledare som har en stil som man gillar.” Flera elever och föräldrar vi pratar med säger att de valt kurs utifrån en dag, tid och lokal som passar dem. Många av kurserna har snarlika namn, vilket några föräldrar vi pratar med tycker är förvirrande vid anmälan.

En ledare vi intervjuar nämner att det hade varit bra att få kursmål innan kursens start, och säger ”Verksamhetsansvarig borde be om att få se vårt terminsupplägg innan kursen startar och jag skulle vilja att hon kom ut och tittade på en lektion”. Det hade varit ett stöd berättar ledaren. En annan ledare

nämner i ämnet: ”Jag har fått målområdena och värdegrunden mejlat till mig för några veckor sedan, men det hade varit bra att ha dom innan kursen startade”. Verksamhetsledaren berättar att man har som rutin att informera nya ledare om mål och kursinnehåll ett par veckor efter kursens start, och att ledningen har kännedom om ledarnas arbetssätt genom besök vid t ex öppet hus och föreställningar. De elever vi intervjuat känner inte till eventuella kursplaner eller mål för verksamheten.

Vid lektionsbesök ser vi genomgripande att den mest använda pedagogiska metoden är att ledaren förevisar och förklarar, elever härmar. Ofta ser vi lektionsupplägg som bygger på kroppsuppvärmning, inläring och repetition av koreografi inför föreställning samt avslutande stretching. Vid någon lektion övar man på tex kullerbyttor och gymnastiska övningar, någon gång delar man in gruppen i två, och varvar stil/styrka med övning av koreografi. I någon enstaka grupp för de yngre eleverna ser vi hur ledaren använder olika pedagogiska arbetssätt som är genomtänkta och passande för åldersgruppen, till exempel används rockringar till att skapa tydlig ordning och lugn i undervisningssituationen, vid en annan lektion i samma åldersgrupp använder ledaren lekfulla uttryck som ”smyga som en katt – och så kommer det en hund!”, vilket fångar elevernas uppmärksamhet effektivt. Vi ser andra lektioner där pedagogiska metoder är mindre synliga, många olika övningar blandas lite huller om buller utan något uppenbart sammanhang; uppvärmning, gymnastikövningar, danskombination framför spegeln, avslappningsövningar vid flera spridda tillfällen, och olika lekar. Barnen är glada och ledare hejar glatt på och berättar hela tiden för barnen att de är duktiga och att det är roligt.

Vid flertalet lektioner vi besöker är ledare förberedda, med några undantag. De flesta grupper har en ensam ledare, några har två och vissa grupper leds av en huvudledare samt en till två assistenter. Vi upplever att de flesta ledare behärskar den dansstil de undervisar i, men många gånger kan ha svårt att fånga eleverna när de inte vill, kan eller blir ledsna. Vid flera lektioner noterar vi lågt deltagarantal, och förstår efter samtal med ledaren att det var hög närvaro just den gången, eller att elever droppat av allteftersom terminen gått. Då kursledartätheten är hög och grupperna små ges möjlighet att få synas, höras och få den hjälp man behöver i egen takt för att kunna lära sig olika "konster" som en elev uttrycker det. Den eleven är nöjd och vill inte ändra på någonting. Vi ser många glada elever som uttrycker att det är jättekul på Natalis dansstudio, vilket vi ser som en bekräftelse på att skolan skapar ett lustfyllt lärande. "Det är så bra här, för här kan man få prova utan att någon skrattar" (Elev 8 år). "Jag är väldigt nöjd med kursledarna" (Elev 14 år).

Vid de lektionsbesök vi gör, saknas prov på djupgående pedagogiskt arbete kring den skapande processen eller hjälp och vägledning till eleven att hitta sitt egna uttryck. Däremot ser vi några gånger att elever uppmanas att ”hitta på en egen rörelse”, som sedan kan ingå i hela gruppens koreografi. Vi ser vid enstaka lektionsbesök att man inte bara jobbar med inövning av koreografi utan också uppmuntrar till uttryck och kommunikation med publiken.

Då vi frågar om skolans tankar kring elevers progression nämner verksamhetsansvarig att flera av kurserna är förlagda parallellt i tre olika lokaler under en och samma veckodag. Detta ger elever en smidig möjlighet att prova en annan kurs eller grupp. Vidare nämner verksamhetsansvarig i skriftlig kommentar ”Eleverna har frihet att välja de kurser de tycker är intressanta. Varje termin har ett helt nytt kursutbud, som är anpassat efter föregående termins utbud, så att det finns olika möjligheter att gå vidare. Det innebär att alla kan börja alla kurser i början på terminen”. I skolans organisationsplan står det: ”Enligt läroplanen ska undervisning utgå från den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Viktiga ord för dansskolan: - Utvärdering, lärande, kvalitetsarbete. Utvärdering och bedömning ska lyftas fram som särskilt viktiga i lärarutbildningen.”

Vi ser att verksamheten har stor genomströmning av elever. De flesta elever vi träffar utanför lektionslokalerna går sin första, andra eller tredje termin, färre är de som gått längre, vilket också syns på fördelningen av grupper i hela verksamheten. I de kursbeskrivningar som elever och föräldrar möter vid anmälan, ges inte någon nivåbeskrivning, utan enbart för vilken åldersgrupp kursen är tänkt.

Verksamhetsledaren uttrycker att nivåbestämning av kurserna ”kan skrämman bort vissa elever”. Vi frågar en ledare angående att ha grupper med elever med olika förkunskaper eller åldrar, och ledaren säger att ”Det brukar inte vara nåt problem, och när det finns två ledare i gruppen kan man dela upp gruppen i två om man vill”. Vissa lektioner vi besöker ger intrycket att svårighetsgraden inte alltid är anpassad efter elevernas förutsättningar, vid andra lektioner t ex i de yngre grupperna, har undervisningen mer anpassad svårighetsgrad. Många grupper har ett stort åldersspann, t ex 10-15 år, där nybörjare går tillsammans med de som dansat längre, och vi ser ibland prov på att ”fortsättarna” har svårt att känna utmaning. En förälder nämner i intervju att deras barn som gått i samma grupp i tre terminer börjar bli lite trött på denna kurs, men att ledaren inte har föreslagit att barnet ska byta grupp eller liknande. Vi frågar en ledare vad som händer med de barn som blir för gamla för gruppen: ”Dom får gå så länge dom känner att dom passar i gruppen. Man kan starta nya grupper om behov finns”.

Undervisningen sker alltid i grupp, och därmed finns hela tiden samarbetsmomentet aktuellt. Några gånger under våra lektionsbesök ser vi att ledaren delar in elever i mindre grupper och låter dem hitta på en egen liten dans. Oftast visar dock ledaren och eleverna härmar. Det är ledarna som sätter ihop koreografier och danser till skolans föreställningar, och elever medverkar i mindre grad i detta arbete. Då skolan gör sina föreställningar bidrar varje grupp med sitt eget nummer/koreografi, man samarbetar inte över ”grupp-gränserna” genom att t ex ha ett gemensamt tema eller en röd tråd. Vid några lektionsbesök ser vi att elever får konkreta övningar och redskap för att kunna öva hemma. Äldre elever berättar att de arbetar både självständigt och tillsammans i grupper om 3-5 elever. En äldre elev som brukar hjälpa till vid föreställningar uttrycker: ”Det är det jätteroligt att hjälpa till på konserter och sånt. Jag tycker det är väldigt spännande, t ex att sälja biljetter eller hjälpa till med barnen bakom scen osv, man är med och gör allting”, vilket kan ses som en form av självständigt arbete. Denna grupp av äldre elever är liten i relation till hela verksamheten.

Ledningen beskriver på flera ställen i sina måldokument att man vill vara öppen för alla. Vi ser elever från olika kulturer delta i de kurser vi besöker. Vi ser inte att skolan har några särskilda kurser för barn med funktionsnedsättning eller andra hinder. Skolan har en särskild kurs som leds på ryska, för att ge en mötesplats och möjlighet för inflyttade f.d. ryska medborgare att utöva sitt språk och knyta kontakter.

Vi har inte sett att ledare dokumenterar undervisningen, t ex genom anteckningar, eller att elever uppmuntras att skapa verktyg för att skapa tydliga minnesbilder av vad undervisningen innehåller, t ex genom anteckningar. Den dokumentation vi sett av verksamheten är i huvudsak i form av bilder från föreställningar och liknande. Dokumentet ”Regler för lärare” innehåller inga direktiv eller vägledning till ledare om att följa upp och utvärdera undervisningen, eventuell uppföljning görs på den enskilde ledarens initiativ. När vi frågar elever om det görs utvärderingar av kursen, muntliga eller skriftliga, svarar nästan samtliga nej. Inte heller de föräldrar vi talat med vet om det görs utvärderingar. En lärare beskriver: ”Med små barn är det ibland svårt att reflektera, de har många gånger svårt att sätta ord på sina upplevelser. De glömmar lätt. Men jag försöker att få dem att reflektera genom att ställa frågor och så”.

Information från skolan till föräldrar sker i huvudsak genom anslag vid danslokalerna och meddelande på lappar. Övrig kontakt sker via e-post eller telefon. Återkoppling med föräldrar angående elevers utveckling görs inte i organiserad form, det är frivilligt för varje ledare och förälder att ta den kontakten. I slutet av höst- och vårtermin bjuder man in nära och kära för att visa upp vad man har lärt sig under terminen. De flesta kurser verkar ägna hela terminen åt en eller flera koreografier, och tonvikt ligger på föreställningarna. En ledare berättar att de flesta elever vill medverka i föreställningar, men om en elev inte vill kan det resultera i att eleven sätter sig och tittar på när de andra övar koreografin. Ledare upplever att det är svårt att få med sig dessa elever. Skolan har uppvisningskläder som elever får låna, föräldrar hjälper till att organisera allt med kläder och rekvisita.

Lokalerna är över lag passande för dans och stödjer lärandet. De är utrustade med fullstor väggspegel

och ljudanläggning med möjlighet att ansluta dator eller liknande. I Dieselverkstaden, som är skolans huvudlokal, finns inte möjlighet för elever och lärare att använda omklädningsrum och dusch i anslutning till kurstillfällena.

Bedömning i text

Samtal om lektionsinnehåll, metodik och pedagogik förs spontant mellan ledare, samt mellan ledare och verksamhetsledare, i delar av verksamheten. De flesta verkar nöjda med detta, men vi ser att skolan skulle vinna mycket på att göra detta i mer strukturerad form. De generella kursbeskrivningar som finns kan inte betraktas som tillräckliga för respektive ledare att utforma undervisningen på lämpligt sätt. Istället är det upp till varje ledare att forma sin undervisning, och vid behov kan denne kan ta hjälp av verksamhetsledaren.

Elevernas intresse och önskemål tillgodoses delvis, ledare bjuder in elever att bidra under lektioner t ex att hitta på egna rörelser och val av musik, det ser vi som positivt. Däremot är kreativt skapande och utforskande av det egna uttrycket är ett relativt orört arbetsfält. Vi ser inte heller att undervisningen i generell utsträckning innehåller moment för att ge elever grundläggande tekniska färdigheter, men det finns vid enstaka lektioner. Merparten av ledarna behärskar sitt ämne väl och kommer förberedda till lektionerna, men det finns ofta brister i metodik och pedagogiskt ledarskap. Några gånger upplever vi lektioner som oförberedda, med en uppenbar brist på röd tråd och sammanhang i lektionsupplägget.

Skolan skapar ett lustfyllt lärande för de elever som trivs med att lära in en koreografi som resulterar i någon form av uppvisning, och i viss mån själva bidra med dansrörelser i dessa, men vi ser att de elever som inte trivs i denna form inte fångas upp, vilket skulle kunna förbättras.

Elever ges möjlighet att upptäcka olika genrer inom ramen för streetdance, och att skolan har öppet hus vid höstterminsstarten är positivt. Då undervisningen bygger på kursverksamhet i åldersindelning (t ex 4-6 år) utan nivåbestämning, kan grupper innehålla elever med spridda åldrar och baskunskaper. Detta leder till att det blir en delikat uppgift för ledare att ge alla enskilda elever stimulans på rätt nivå. Undervisningen tenderar att fokusera mer på att "ha kul" än att ge god undervisning i dans. Det är vad vi förstår upp till eleven själv att vara guide i sin egen utveckling och hitta en kurs som passar dennes nivå. Skolan tillhandahåller inga metoder för att vägleda ledare att vara delaktiga i sina elevers progression. Detta är något skolan behöver utveckla. Det finns exempel på att lektionsinnehållet introduceras i ett konstnärligt sammanhang anpassat utifrån gruppens ålder och nivå, men vi ser brister i att undervisningen inte alltid ger elever utmaning på rätt nivå. Detta kopplar vi till ledarnas begränsade tillgång till pedagogiska arbetssätt.

I flera ledares undervisning finns inslag av samarbete mellan elever. Eleverna får i mindre utsträckning redskap för självständiga arbetssätt, då en stor del av undervisningen bygger på att ledaren förevisar och elever härmar. Arbete kring dokumentation och utvärdering av undervisningen förekommer sporadiskt och ledningen ger inga direktiv kring detta i sitt dokument "Regler för lärare". Vi anser att mer genomarbetade former för utvärdering inom ledningsgruppen, ledargruppen, och för enskilda elever skulle höja kvalitén på undervisningen.

Former finns för framträdanden, eleverna är förberedda och alla grupper utom de allra yngsta, medverkar i de avslutande terminsföreställningarna. Många ledare och elever talar om föreställningarna i positiva ordalag, att det är en höjdpunkt under terminen. Detta ser vi som en viktig aktivitet för skolan att fortsätta med. Skolan hade dock inga framträdanden under observationsperioden, så att vi kunde uppleva dessa.

Lokalerna är välskötta och trivsamma och anpassade för verksamheten, alla arbetsredskap finns och är i gott skick. Detta ser vi som en stor fördel för verksamheten.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande kvalitet 1,0	Tillfredsställande 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god 4,0
☐	☒	☐	☐

Elevernas inflytande och ansvar

Detta målområde tar upp skolans arbete med att ge eleverna inflytande och bli ansvarstagande. Hur ges eleverna möjlighet att vara delaktiga i hur han eller hon bäst når sina mål och påverka sin progressionstakt? Vi belyser även graden av aktivt arbete med demokratiska arbetsformer. Finns t ex en organiserad form eller andra sätt för att skapa elevinflytande?

Beskrivning

I skolans egen organisationsplan läser vi: ”Elevernas eget ansvar för att planera och genomföra verksamhet samt deras inflytande på så väl innehåll som former skall vara viktiga principer i utbildningen. Eleverna skall fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Elever skall alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. ... Dansstudion vill främja elevers demokrati och värdegrund. De demokratiska principerna att kunna påverka, vara delaktig och ta ansvar skall omfatta alla elever. ... Lärarna är väl medvetna om att det är viktigt att elever lär av varandra och att de ges möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och sin kunskap. ... Ledare arbetar för att eleverna succesivt tar större ansvar när det gäller planering. Genom att planera undervisning kan man skapa en struktur för såväl lärare som elever. Det är mycket viktigt att lärare följer planeringen. Lärande och delaktighet är viktiga målbilder. Till målbilden hör också att våra elever ska ha en god självkänsla, att de ska lyckas i sitt lärande och nå sina mål”.

De elever vi intervjuar upplever att de i olika grad får vara med och bestämma över lektioner och föreställning och de är nöjda. En ledare kommenterar: ”Vi brukar fråga om eleverna har önskemål om musik, och vilken dansstil de gillar, det är inte bara vår egen smak som styr”.

Vi ser inte att skolan organiserat och fortlöpande tar reda på varje elevs förväntningar och behov, eller att elever på ett strukturerat sätt får hjälp och vägledning att själva fundera över, och formulera sina egna mål. Därmed ser vi inte heller något arbete kring hur elever bäst når sina mål. Elever kan ha inflytande över sin progressionstakt genom att byta grupp, och skolan arrangerar varje höstupptakt ”öppet hus” för att prova olika kurser och träffa ledare. En ledare säger: ”Första dagen på hösten har vi öppet hus där barnen kan testa att dansa i olika grupper. Därefter kan barnen välja det som passar dem, och de kan prata med oss ledare och vi kan rekommendera om de vill”. Äldre elever som även är assistenter i de yngre grupperna har möjlighet att delta i alla kurser, och detta öppnar upp för möjlighet till progression för dem. En äldre elev vi intervjuar berättar ”Jag ska fortsätta här och samtidigt börja dansa i en annan dansskola för att kunna träna fler gånger i veckan”.

Elevinflytande ges i olika hög utsträckning i undervisningen. Skolan har inte något särskilt elevråd i organiserad form. Några av de få äldre eleverna är mycket aktiva och upplever att de har mycket inflytande: ”Jag tycker det är nästan som en familj här, man får man vara med i undervisningen liksom och bidra till vad man ska göra.” Skolan samverkar med en liten grupp föräldrar, som hjälper till med praktiska saker vid föreställningar och liknande. Denna grupp är inofficiell och skolan känner inte

något behov av att engagera fler föräldrar. Verksamhetsansvarig och en förälder berättar tillsammans: ”Vi är nöjda så här, när det är andra föräldrar med tänker de bara på sitt eget barn. Den som är hjälpare måste hjälpa hela gruppen. Vi tycker det räcker att man är tre stycken, är man fler är det svårt att komma överens. Det är bättre att de äldre elever som också är assistenter hjälper till vid föreställningarna”. En förälder vi pratar med nämner att han tycker att det räcker med det engagemang som krävs av föräldrar i grundskola och sportaktiviteter, och tycker att det är skönt slippa detta i dansen.

Bedömning i text

Det är upp till varje ledare att utforma metoder för elevinflytandet, skolan har vad vi sett inte organiserade former för elevinflytande. Detta ger variationer i hur väl elever är delaktiga i såväl den konkreta undervisningen, som i sin egen tekniska och konstnärliga utveckling och att formulera personliga mål. En majoritet av de elever vi möter uttrycker att de kan påverka delar av undervisningen, t ex musikval. Äldre elever ges större möjlighet att ta ansvar för sitt lärande och undervisningens utformning. Skolan har i sin verksamhetsbeskrivning höga ambitioner om elevers inflytande, men har ingen organiserad form för detta i föreningen. Vi ser heller inget metodiskt arbete för att realisera detta i de yngre åldersgrupperna som är skolans största målgrupp. Detta är något som behöver utvecklas. Föreningsformen skulle kunna erbjuda stora möjligheter för medlemsinflytande. Det är dock nästan ingen av de föräldrar och elever vi talar med som vet om att skolan är en förening. En liten grupp föräldrar involveras i kringarbete i samband med föreställningar och resor etc, men skolan har ingen ambition att starta en föräldraförening eller liknande. Kundundersökningar genomförs årligen av kommunen inom ramen för Våga Visa, som skolan tar del av, men vi har inte sett på vilket sätt detta ger utslag i verksamheten, detta är något som skulle kunna utvecklas.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande kvalitet	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☒	☐	☐

Styrning och ledning

I detta avsnitt beskriver och bedömer vi verksamhetsansvarig i rollen som pedagogisk ledare. Vi tar upp hur han/hon utvecklar verksamheten, samt hur kvalitetsarbetet går till. Här presenteras också skolans mål. Avsnittet tar även upp personalens utbildning och kompetens samt kompetensutveckling. Vi belyser också samverkan inom och övergångar mellan olika delar av kursverksamheten.

Beskrivning

Skolan har flera olika dokument som innehåller målbeskrivningar, ”Organisation, styrning och ledning”, ”Riktlinjer för verksamheten”, ”Verksamhetsplan 2013-2014”, ”Regler för ledare”, och en kompletterande text ”Så här arbetar vi”.

I ”Organisation, styrning och ledning” återfinns dessa punkter:

- ”Vision – Mindre dansgrupper. Två ledare i gruppen för att förbättra kvalitén. Respekt för varandra på danslektionen. Dansredskap. Individanpassad utbildningskvalitet och hög måluppfyllelse. Att elever utvecklar sin förmåga.
- Mål/Värderingar – Dansstudion arbetar medvetet med att skapa förutsättningar för barnen där

de kan öka sin förmåga, lära sig att samarbeta, lära sig om jämställdhet, känna kamratskap. Vi vill att du som förälder ska känna dig trygg när du lämnar ditt barn hos oss. Vi vill att barnen känner trygghet i gruppen.

- Metod – verksamheten ska främja kreativiteten och det lustfyllda lärandet. Vi arbetar med dans, rytmik för barn och ungdomar. Vi delar in barn och ungdomar i mindre grupper utifrån barnens ålder, situationens lämplighet och mognad. Vi strävar efter att barnen känner trygghet i gruppen och trivs.”

I ”Verksamhetsplan 2013-2014”, återfinns dessa målbeskrivningar, hämtade från olika stycken i dokumentet.

- ”Studio ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära.
- Alla barn och ungdomar ges möjlighet att utveckla sin kreativitet och fantasi genom dans.
- Värdeord för Natalis dans & musikstudio: 1. Glädje 2. Kreativitet 3. Trygghet 4. Kommunikation.
- Syftet är att vara en mötesplats för alla. Här ska finnas; Glädje, kunskap, god inlärning, kamratskap. Vi jobbar mot rasism, mobbing.
- Vi ska behålla vår särart.
- Vi skall förbättra och utveckla vår organisation i syfte att; förbättra ledarna. Effektivisera personalens arbete under lektionstid och efter elevtid för att därmed säkerställa att eleverna får bästa möjliga utbildningar.
- Barns och ungdomars process är det viktigaste – inte resultatet. Vi arbetar så att barnen får uppmuntran att bearbeta och fantasera kring det de har skapat.
- Vi arbetar hela tiden med att pröva nya metoder och förfinar redan befintliga tekniker och undervisningssätt.
- Barn och ungdomar ges möjlighet att arbeta med olika dansredskap och att använda olika tekniker.
- Vi ska vara aktiva i samarbete med andra aktörer i Nacka, på olika platser i Sverige och olika länder t ex Tyskland, Ryssland, Estland, Finland.
- Att stärka vår egen förening.
- Natalis Dans & Musiksalen vill öka dialogen mellan medlemmar och medborgare, vilket kan stimulera till andra föreningsaktiviteter.
- Föreningen till utveckla vår organisation med ledargrupper som ansvarar för olika viktiga utvecklingsområden. I dessa ledargrupper kan ingå dansföreningens personal, styrelse, medlemmar.
- Natalis dans & musikstudio har professionella pedagoger och instruktörer med flerårig erfarenhet av undervisning.”

Även i rapporten under rubriken ”Utveckling, lärande och konstnärligt skapande” finns mål presenterade, och ytterligare målbeskrivningar finns att läsa i skolans olika dokument (se stycket för referenser på sista sidan i rapporten).

Verksamhetsansvarig är engagerad och delaktig i hela verksamheten, under observationen ser vi en passionerad verksamhetsansvarig som vill allas väl. Verksamhetsledaren arbetar även som kursledare i relativt stor omfattning. Flera ledare vi träffar är nöjda med sin verksamhetsledare och upplever denne som ett stöd i sitt arbete. En ledare beskriver att det på Natalis dansstudio finns en familjär stämning och att verksamhetsansvarig finns med i allt som händer i föreningen. En ledare säger: ”Jag har studerat till, och jobbat som dansare, sen är det mer verksamhetsledaren som har lärt mig olika metoder, hon är en mentor ... Jag tycker det är bra att verksamhetsledaren också är här i närheten, om det är nåt. Man är inte helt själv i sitt arbete”. När verksamhetsansvarig pratar om vad som behövs för att utveckla skolan nämns att man vill göra mer reklam för skolan, och att arbete med att få in fler pojkar i dansen behövs. Skolan tar del av Nacka kommuns kundundersökning, och

verksamhetsansvarig berättar att denna används i arbetet med att utveckla verksamheten.

Många av de ledare vi träffar är relativt nya på skolan, och har jobbat från ett par månader till ungefär tre år. De äldre assisterande eleverna har oftast gått länge på skolan och ett fåtal ledare har funnits med en längre tid, dvs. över fem år. Flertalet ledare arbetar 45-90 min per vecka (1-2 grupper).

Verksamhetsansvarig berättar att skolan genomför träffar för ledare och ledningsgrupp ca fyra gånger per läsår, för att diskutera skolans utveckling, och utvärdera verksamheten. En ledare vi frågar angående om personalen träffas regelbundet säger "Ja vi brukar gå till en Kina-restaurang, och bowla, typ en gång om året. Då träffas vi och umgås". Samtliga ledare vi pratar med har inte deltagit i något möte hittills under höstterminen. I det löpande arbetet sker spontana samtal bland de ledare som arbetar samma dag och tid. Det är oklart hur dessa samtal fångas upp och används för att utveckla verksamheten.

Vi ser variation i vilken utbildning och kompetens skolans ledare har. Några är verksamma som, eller har bakgrund som dansare på professionell eller amatörnivå, några har skolats inom skolans egen verksamhet och ett fåtal har regelrätt danspedagogutbildning (dessa utgör mindre än 10% av verksamheten). Vi upplever att ledarna oftast behärskar den dansstil de undervisar i, men många gånger kan ha svårt att fånga elever när de inte vill, kan eller blir ledsna. Vi ser att kursledare saknar pedagogiska verktyg att lösa dessa situationer. Ofta upplever vi att ledare inte heller har ett tydligt pedagogiskt förhållningssätt. De undervisar utifrån en danskaraktär skapad kring sin person. Ledarnas varierande kompetens bekräftas både vid de lektionsbesök vi gör, och i intervjuer med ledare och verksamhetsledare.

Skolan erbjuder någon gång sina ledare kompetensutveckling i form av t ex heldagskurser som kommunen arrangerar. Fortbildning sker också internt genom att ledare kan vända sig till verksamhetsledaren för råd och vägledning, samt genom att ledare erbjuds delta utan avgift vid samtliga kurser för äldre elever, som är på en högre nivå. Ledare kan också delta i de utbyten och resor som skolan ibland gör tillsammans med andra dansskolor eller föreningar. Övrig fortbildning sker efter ledares eget intresse och på eget initiativ. Flera ledare vi pratar med berättar att de är relativt nya som kursledare på skolan, och inte har fått någon pedagogisk fortbildning ännu i skolans regi. Ledare arbetar och planerar sin undervisning enskilt, skolan har inte organiserade arbetslag. De ledare som undervisar samtidigt i samma lokal, t ex Dieselverkstaden, utgör en form av arbetslag med detta upplever vi som en bieffekt av att de jobbar samtidigt.

Elever har möjlighet att byta grupp och därmed ledare, och ledare pratar spontant med varandra angående elever som byter grupp. Skolan har inte ett organiserat arbetssätt för att hantera elevers progression och utveckling. Att elever byter grupp eller kurs sker i större utsträckning där flera kurser är förlagda under en och samma veckodag, t ex på söndagar i Dieselverkstaden. De kurser som ges på andra platser är mer isolerade och öppnar inte på samma naturliga sätt upp för möjligheten att byta kurs eller fortsätta till annan nivå. Den övervägande delen elever är i det yngre spannet, 4-8 år, och har gått på skolan ca två månader till ungefär två år. De elever som fortsatt upp i högstadie- och gymnasieåldern är i minoritet. Därför är det svårt att få en bild av hur elever upplever att övergångar och progression fungerar. I samtal med ledare och verksamhetsansvarig framkommer att en genomtänkt strategi saknas.

Vi ser att verksamheten har stor genomströmning av elever och att elever slutar i stor omfattning. Det är t ex endast i åldersgruppen 4-9 år som undervisning i balett återfinns. Skolan erbjuder inte någon möjlighet till vidare utveckling inom balettämnet. En lärare uttrycker sig så här när vi tar upp detta i intervju: "De får testa andra stilar sen. Vissa vill helst gå vidare med sin lärare när de blivit för gamla för gruppen. Men de får ändå testa andra stilar". Verksamhetsansvarig kommenterar att "Vi har inte kunnat starta balettgrupper för barn som är 9 år eller äldre eftersom intresset för att fortsätta med balett tyvärr ofta minskar i den åldern", och angående att elever slutar säger verksamhetsansvarig "kanske är

Referenser

Natalis Dans & Gymnastikstudio – riktlinjer för verksamheten (årtal ej angivet)

Natalis Dans & Musikstudio – Organisation, styrning och ledning (årtal ej angivet)

Verksamhetsplan 2013-2014 för Natalis Dans & Musikstudio

Natalis Dans- och Gymnastikstudio – så här arbetar vi (2013-11-01)

Verksamhetsberättelse 2012 – Ideella kulturföreningen Natalis Dans & Musikstudio

Natalis Dans och Gymnastikstudio – regler för lärare (årtal ej angivet)

Kursbeskrivning Natalis Dans & Gymnastikstudio (2013)

Hemsida: <http://www.dansstudionatali.se>

Natalis Dans & Gymnastikstudio kommentarer till rapporten

Hösten 2013 fick vi besök av Våga Visa. Vi vill uttrycka tacksamhet till organisationens representanter för genomförda kontroller och framförda synpunkter och förslag vilka syftar till att förbättra kvalitén på vår verksamhet. Under observationsperioden fick vi chans att presentera vårt arbete och få en extra inblick i och se på vår egen verksamhet med nya ögon. Vi har fått utmärkelser tidigare och har erfarenhet av att bli granskade. Vi är öppna och positiva till att visa vår verksamhet, ta emot synpunkter och titta på det vi gör ur olika perspektiv och försöka förbättra kvalitén på vår studio.

Barnen trivs i grupperna oavsett kön. Bakom det står ledarens kvalificerade arbete för att stärka barnens rättigheter och för att alla barn ska behandlas likvärdigt. De senaste åren har vi haft mycket samarbete och rikt utbyte med andra föreningar. Vi har deltagit i gemensamma festivaler och andra arrangemang, som har dokumenterats med olika diplom m.m. Vi har en bra kommunikation i föreningen. Vi är måna om barnens inflytande. De ska känna sig delaktiga och motiverade. Det är mycket viktigt eftersom det påverkar deras lärande. De kan välja grupper som passar dem och som de trivs i och därmed utvecklas deras dansteknik. Vi har också kontakter med dansskolor i andra länder och tack vare dessa har vi kunnat ordna gemensamma utbildningar och utbyta erfarenheter. Detta samarbete har påverkat utvecklingen positivt. En ledarutbildning blir aldrig färdig utan det är en process som man alltid arbetar på. Vår studio står inte stilla, utan utvecklas oavbrutet.

Det kommande året blir vår verksamhetsplanering och våra dokumentationer tydligare och kommunikationen förbättras pedagogerna emellan, oavsett undervisningsplats. Elever och föräldrar kommer att involveras i undervisning och projekt i vår studio och vi välkomnar deras förslag, åsikter och idéer. Vi har analyserat hela rapporten i vår personalgrupp och tillsammans med ledarna. Genom denna har vi utvärderat vår verksamhet så att vi nu kan bli bättre och uppnå högre kvalitet i dansundervisningen.

Med vänliga hälsningar

Verksamhetsansvarig Natalia Tsypkine med personalgrupp
Natalis Dans & Gymnastikstudio

Nacka 2014-01-28

